

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. október 11.
(OR. en)

13077/22

AGRI 492
AGRIORG 98
WTO 179

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága
Címzett: a Tanács

Tárgy: Kereskedelmi vonatkozású mezőgazdasági kérdések
– *Véleménycsere*

A Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2022. október 17–18-i ülésére tekintettel mellékelten továbbítunk a delegációknak egy háttérdokumentumot, amely segíti őket a fenti napirendi pont megvitatására való felkészülésben.

Kereskedelmi vonatkozású mezőgazdasági kérdések

1. Az EU fontos szereplő a mezőgazdasági termékek kereskedelme terén, az AGRIFISH Tanács pedig rendszeresen megvitatta az aktuális helyzetet, beleértve a kétoldalú és a többoldalú kereskedelmi tárgyalások állását is. A kereskedelmet horizontális kérdésként legutóbb 2022 januárjában vitatták meg a mezőgazdasági miniszterek; azóta a miniszterek konkrétan – például a WTO 12. miniszteri konferenciájával, a G20-csoporttal és az Ukrajnával folytatott kereskedelemmel kapcsolatos – kérdésekről is tárgyaltak. Ez a feljegyzés összefoglalja a közelmúltbeli és releváns fejleményeket, hogy ezáltal segítséget nyújtson a miniszteri megbeszélés előkészítéséhez.
2. A háború előtt **Ukrajna számos mezőgazdasági termék** – köztük a napraforgóolaj (a globális export 50%-a), a kukorica és a búza – **egyik legnagyobb exportőre volt világszerte**. Gabona- és olajosmag-kivitelének 90%-át fekete-tengeri kikötőin keresztül bonyolította. Az orosz agresszió és e kikötők orosz blokádjá gyakorlatilag lehetetlenné tette az exportot, ami azzal a veszéllyel járt, hogy több millió tonna gabona vész kárba, valamint hogy nem áll rendelkezésre elegendő tárolókapacitás a következő betakarításhoz. A szolidaritási folyosók létrehozása és az ENSZ közvetítésével megvalósult fekete-tengeri gabonakezdeményezés együttesen lehetővé tette Ukrajna számára, hogy szeptember végéig több mint 18 millió tonnányi ukrán gabonát, hüvelyest, olajos magot és feldolgozott terméket exportáljon. A két kezdeményezés nem egymás ellenében, hanem egymást kiegészítve működik, a szolidaritási folyosók jelentőségét pedig várhatóan tovább növeli majd a kétoldalú kereskedelem megélénkülése és Ukrajna újjáépítése. Jelenleg minden figyelem a fekete-tengeri gabonakezdeményezés megújítására irányul, amelyet az EU teljes mértékben támogat.

6. Az **Új-Zélanddal** kötendő FTA-ra irányuló tárgyalások 2022. június 30-án lezárultak: a megállapodást a Tanácsnak még meg kell erősítenie, az Európai Parlamentnek pedig el kell fogadnia. Ezzel a megállapodással egy globális norma jön létre, többek között a Párizsi Megállapodásból eredően a fenntartható fejlődésre, az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló együttműködésre, az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságára és az állatjóllétre vonatkozó kötelezettségvállalások tekintetében. A megállapodás a kereskedelem fenntarthatóságával kapcsolatos aggályok kezelésén túlmenően a többi kereskedelmi partner vonatkozásában is fontos hivatkozási alapként szolgál majd az EU számára.
7. A **Mercosurral** kötendő megállapodásra irányuló tárgyalások politikai szinten 2019-ben lezárultak, a szöveg jogi felülvizsgálata folyamatban van. A **Mexikóval** kötendő korszerűsített FTA-ról szóló tárgyalások már 2018 májusában lezárultak, a **Chilével** kötendő FTA-ra irányuló tárgyalások pedig 2021 októberében a szakértői szintű véglegesítésig jutottak. Amint azt Ursula von der Leyen elnök az Unió helyzetét értékelő, 2022. szeptember 14-i beszédében bejelentette, a Bizottság tovább fog lépni e két FTA megkötése és megerősítése terén.
8. Az **Indiával** kötendő FTA-ra irányuló tárgyalások első fordulójára 2022. június 27. és július 1. között Újdelhiben került sor, és ezzel párhuzamosan tárgyalások folytak a beruházásvédelemről és a földrajzi jelzésekről is. A közelmúltban lezajlott az EU és India közötti FTA-ról szóló tárgyalások második fordulója is.
9. Az **Ausztráliával** folytatott tárgyalásoknak új lendületet adott az új kormány megválasztása és az aktuális világpolitikai helyzet. Az EU és az USA közötti FTA-ról szóló tárgyalások 13. fordulójára a tervek szerint 2022 októberében kerül sor.
10. Jelenleg úgy tűnik, hogy az **Egyesült Királysággal folytatott kereskedelem** az Egyesült Királyságból származó uniós behozatal tekintetében visszatért a brexit előtti szintre, míg az Egyesült Királyságba irányuló uniós export 2022 első hat hónapjában a 2021. évi szinthez képest 18%-kal nőtt.
11. A Tanács a **kereskedelemre és a fenntarthatóságra irányuló felülvizsgálatról szóló tanácsi következtetések²** elfogadásának utolsó szakaszában jár.

² ST 13241/22, Tervezet – A Tanács következtetései a kereskedelemre és a fenntarthatóságra irányuló felülvizsgálatról

12. **Multilaterális nemzetközi szinten** a megbeszélések középpontjában – az Ukrajnában zajló háború következtében – továbbra is az élelmezésbiztonság áll. Az EU-ban a 2022-es termés a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt valamivel szűkösebb lesz, de az Unión belül nincs veszélyben az élelmezésbiztonság.
13. A WTO 12. miniszteri konferenciája multilaterális téren számos eredményt hozott. Az **élelmiszer-ellátás bizonytalanságára való veszélyhelyzeti reagálásról szóló miniszteri nyilatkozat** időben kezelte a jelenlegi élelmezésbiztonsági aggályokat, hangsúlyozva a nyitott élelmiszer-kereskedelem és a működő piacok fontosságát, és felszólítva a tagokat, hogy kerüljék a szükségtelen exportkorlátozásokat. A mezőgazdaság szempontjából a másik pozitív eredmény az **Élelmezési Világprogram humanitárius célú élelmiszer-vásárlásainak exportkorlátozások alóli mentességéről szóló határozat** volt, amely egyszerre bír érdemi és politikai értékkel. A következő, 13. miniszteri konferencia előkészítése során az EU továbbra is konstruktívan együttműködik majd a WTO többi tagjával annak érdekében, hogy fenn lehessen tartani a 12. miniszteri konferencia által teremtett lendületet. A mezőgazdaság nagy valószínűséggel a 13. miniszteri konferencia egyik kulcsfontosságú kérdésköre lesz. A tárgyalások során olyan új megközelítésre van szükség, amely egyrészt elmozdítaná a tagságot a megrekedt megbeszélésektől, másrészt pedig integrálná az élelmezésbiztonsággal, a szegénységgel, az éghajlatváltozással és a környezetvédelemmel, valamint – végül, de nem utolsósorban – a fenntartható termeléssel kapcsolatos sürgető kérdéseket. Az EU hasznosnak tartja továbbá a mezőgazdaság átláthatóságának javítására irányuló munka folytatását is, különösen az olyan területeken, mint az exportkorlátozások és az exportverseny, amelyek nagy jelentőséggel bírnak az élelmezésbiztonságról szóló jelenlegi megbeszélések során. Végül, de nem utolsósorban az EU továbbra is szem előtt tartja a kereskedelemtorzító támogatások megreformálását. A WTO főigazgatója a mezőgazdaság témájában 2022. október 24-ére kötetlen zárt körű megbeszélést szervez, ahol a mezőgazdasági tárgyalások további lépéseiről lesz szó.
14. Az AGRIFISH Tanács 2022. júniusi ülésén folytatott megbeszéléseknek megfelelően a **Bizottság elfogadta a kölcsönösségről szóló jelentését**, amelyet a Tanács és az Európai Parlament kért az új KAP elfogadása keretében. Jelentésében a Bizottság három cselekvési területet határoz meg: a nemzetközi szervezetek (különösen a WTO és a Codex Alimentarius), a kétoldalú kereskedelmi megállapodások és az önálló uniós intézkedések területét. Megjegyzi, hogy az EU-nak adott esetben ezek mindegyikén fel kell lépnie a szigorúbb környezetvédelmi és állatjóléti előírások előmozdítása érdekében.

Záró megjegyzések

15. E fejleményekre tekintettel célszerű lenne, ha a Tanács két- és többoldalú szinten megbeszélést folytatna arról, hogy a mezőgazdaság tekintetében milyen irányt kell követni az EU harmadik országokkal fenntartott kereskedelmi kapcsolatait terén.
 16. Figyelembe kell venni, hogy az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásaival összefüggésben el kell kerülni a kereskedelmi korlátozásokat és meg kell őrizni az uniós mezőgazdaság fenntarthatóságát és környezetvédelmi hitelességét, valamint az egyéb uniós prioritások fontosságát, különös tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend fenntartható fejlődési céljainak és a Párizsi Megállapodás elveinek előmozdítására.
-